Nota van Beantwoording en wijzigingen

Ontvangen zienswijzen en beantwoording van zienswijzen op

Warmtevisie Aalsmeer

Aalsmeer, november 2021

Wijze van beantwoording

Vanaf 27 september tot en met 7 november 2021 lag de concept warmtevisie Aalsmeer ter inzage. Binnen deze termijn zijn er 5 zienswijzen ingediend. Er is één zienswijze buiten deze termijn ingediend, maar deze zienswijze is wel meegenomen in deze nota. Verder zijn er verschillende verduidelijkingsvragen gesteld. Deze vragen zijn beantwoord. De beantwoording is aan de vragenstellers verstuurd en is op de gemeentelijke website gepubliceerd.
De voorliggende Nota van Beantwoording wordt gehanteerd voor de beantwoording van de inspraakreacties. Alle reacties zijn in deze Nota van Beantwoording samengevat weergegeven. Dit betekent niet dat die onderdelen van de reacties die niet expliciet genoemd worden niet bij deze beoordeling zijn betrokken. De reacties zijn in zijn geheel beoordeeld. Alle zienswijzen zijn in de Nota van Beantwoording weergegeven. De specifieke reacties worden per indiener puntsgewijs behandeld. Elke indiener krijgt in verband met het anonimiseren een nummer toegewezen. De specifieke (evt. samengevatte) inhoud van de reactie wordt in de tweede kolom weergegeven. De beantwoording door het college is weergegeven in de derde kolom. In de vierde kolom is aangegeven of de reactie leidt tot aanpassing van de concept 'warmtevisie Aalsmeer'.

Nr.	**Samenvatting van ingediende reacties per indiener**	**Beantwoording reacties per punt**	**Aanpassing concept Warmtevisie Aalsmeer?**
1.	D21-340353, Hoog Heemraadschap Rijnland		
a	De indiener complimenteert gemeente Aalsmeer met de visie omdat:		
	1. collectieve voorzieningen goed in de visie zijn opgenomen	Het college bedankt de indiener voor dit compliment	Nee
	2. dat de juiste afwegingen zijn gemaakt m.b.t. hernieuwbare gassen (waterstof, groengas)	Het college bedankt de indiener voor dit compliment	Nee
	3. dat er rekening is gehouden met de capaciteit van het elektriciteitsnet	Het college bedankt de indiener voor dit compliment	Nee
b	De indiener vraagt aandacht voor:		
	1. Het beter betrekken van de koudevraag die naar verwachting toeneemt de komende	De indiener stelt terecht dat de koudevraag in de toekomst toeneemt en dat daarvoor aandacht nodig is. Het college	Nee

	jaren	geeft in de visie aan dat ze wil werken aan meer duidelijkheid over de potentie van warmtebronnen voor collectieve oplossingen, waaronder aquathermie. Daarbij wordt zowel de warmte- als koudevraag betrokken omdat de combinatie in een energie uitwisselingssysteem leidt tot robuustere oplossingen.	
	2. De indiener nodigt de gemeente uit om samen te werken bij het opstellen van wijkuitvoeringsplannen om de kansen voor aquathermie verder uit te werken, inclusief meekoppelkansen op het gebied van klimaatadaptatie	Het college maakt graag gebruik van het aanbod om de kansen voor aquathermie i.r.t. collectieve warmte te concretiseren en samen te werken aan (de voorbereiding) van wijkuitvoeringsplannen (inclusief aandacht voor klimaatadaptatie).	Nee
2	D21-340360		
a	De indiener stelt dat:		
	1. de mogelijkheden voor verduurzaming duidelijk zijn uitgewerkt en toepasbaar zijn voor vele gemeenten en mist nog de specifieke Aalsmeerse insteek.	Het college bedankt de indiener voor het met de zienswijze ingediende compliment. De specifiekere Aalsmeerse context zal richting de wijkuitvoeringsplannen steeds nadrukkelijker zichtbaar zijn. In de warmtevisie is veelal met nationale en generieke kosten gewerkt.	Nee
	2. de relatie tussen de plannen van de gemeente en voornemens van de indiener om de woning te verduurzamen op korte termijn leidt tot een afwachtende houding. Als voorbeeld wordt een hoge temperatuur warmtenet genoemd dat indien dit wordt gerealiseerd voor de indiener betekent dat deze voorlopig geen investeringen in energiemaatregelen zal (hoeven) doen.	De indiener stelt dat het verstandig is om de plannen van de gemeente af te wachten voorafgaand aan investeringen. Het college wijst erop dat dit kan gelden voor met name de warmte-installaties in de woning. Er kunnen echter al wel no-regret maatregelen genomen worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan isolatie, ventilatie en zonnepanelen. Voor isolatiemaatregelen geldt dat deze idealiter afgestemd zijn op de warmtetechniek die voor aardgas in de plaats komt. Daarnaast kunnen vervangingsmomenten of andere investeringen in de woning ook aanleiding zijn om verduurzaming wel al direct uit te voeren en niet uit te	Nee

		stellen. Het RegionaalEnergieloket.nl biedt inwoners advies over no-regret maatregelen. De indiener geeft een voorkeur aan voor een hoge temperatuur warmtenet. Omdat daarvoor minder aanpassingen in het gebouw nodig zijn, en dit voor alle gebouwen toepasbaar is. Het college wijst erop dat er nog veel onzekerheden zijn over de potentie en toepasbaarheid van hoge temperatuur (HT) warmtebronnen en daarmee dus HT warmtenetten in Aalsmeer. De komende jaren wordt daarom gewerkt aan meer duidelijkheid hierover (waaronder potentie van aardwarmte, een mogelijke hoge temperatuurbron). Ook wijst het college op verwachting dat het temperatuurniveau van warmtenetten in de toekomst lager wordt (dan hoge temperatuur) omdat dit leidt tot efficiëntere warmtenetten en meer potentiele warmtebronnen. In de woning wordt deze warmte vervolgens naar het gewenste temperatuurniveau gebracht, passend bij het warmteafgifte systeem (hogere, of lagere temperatuur).	
	3. Lage temperatuurverwarming (LT-verwarming) bij individuele en collectieve oplossingen minder comfortabel is en hoge investeringen in aanpassing van gebouwen vergt.	Het college is het niet eens met de indiener dat lage temperatuur verwarming minder comfortabel is. Door het afstemmen van het isolatieniveau van het gebouw op lage-temperatuur verwarming ontstaat een comfortabele woning. Daarbij wordt de warmtevraag en daarmee samenhangende energiekosten voor het gebouw beperkt. Duurzame warmte is schaars en daarom is het verlagen van de totale warmtevraag van belang. Bij elektrisch verwarmen (d.w.z. met een warmtepomp) zorgt een hoog isolatieniveau voor minder druk op het elektriciteitsnet.	Nee
	4. Lucht-water warmtepompen, bij een grootschalig gebruik en zeker op termijn voor onacceptabele geluidsoverlast zullen zorgen.	De indiener heeft zorgen over geluidsoverlast door toepassing van lucht-water warmtepompen. Het college is bekend met deze zorgen in de samenleving en heeft bij verdere planontwikkeling aandacht voor maatregelen om geluidsoverlast als gevolg van lucht-water warmtepompen zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken. Daarnaast	Nee

		wijst het college op mogelijkheden en maatregelen die individuele gebouweigenaren kunnen nemen om geluidsoverlast van de lucht-water warmtepomp zoveel mogelijk te beperken en op innovaties vanuit de markt gericht op geluidsproductie van lucht-water warmtepompen.	
	5. de indiener een voorkeur heeft voor een collectief hoge temperatuur warmtenet (>75 °C) omdat dit voor alle gebouwen toepasbaar is en minder investeringen in de aanpassing van het gebouw vergt.	De indiener stelt dat hoge temperatuur collectieve warmte aangeboden kan worden zoals nu ook met aardgas en elektriciteit gebeurt. Het college wijst erop dat de Warmtewet in tegenstelling tot de Elektriciteitswet en Gaswet geen onderscheid kent in productie, transport en levering zoals bij elektriciteit en aardgas. Er is geen door de wetgever aangewezen netbeheerder voor warmte, zoals dat voor aardgas en elektra wel het geval is. De nationale overheid heeft aangekondigd de Warmtewet aan te passen om deze beter in lijn te brengen met de warmtetransitie. De nieuwe Wet, wet collectieve warmtevoorziening of Warmtewet 2.0, zal meer duidelijkheid scheppen over rollen en verantwoordelijkheden van (lokale)overheden en marktpartijen. Gemeente Aalsmeer volgt deze ontwikkeling en zal richting wijkuitvoeringsplannen de hierbij passende rol gaan bepalen.	Nee
	6. dat collectieve HT warmte aangeboden kan worden zoals ook aardgas en elektra collectief wordt aangeboden.	Zie de reactie bij 2.a.5	Nee
3	D21-340365		
a	De indiener geeft aan geen vertrouwen te hebben in de warmtevisie Aalsmeer.	Het college bedankt de indiener voor de zienswijze en betreurt dat de indiener geen vertrouwen heeft in de warmtevisie Aalsmeer	Nee
b	De indiener wijst op:		
	1.een vermeende rekenfout in bijlage 2: Factsheet Eindgebruikerskosten. Bij een matig geïsoleerde tussenwoning met	De indiener heeft gelijk dat er een rekenfout zit in bijlage 2, Factsheet Eindgebruikerskosten voorbeeld woningen Aalsmeer. Er is bij het opstellen van deze factsheet een	Ja. Bijlage 2, Factsheet Eindgebruikerskosten voorbeeld woningen Aalsmeer, wordt

	bouwjaren 1975-1991 in combinatie met een warmtenet van 50 °C zijn de investeringskosten niet € 28.240,- maar € 33.970,	kostenpost niet meegenomen in het totaalbedrag, zoals indiener ook opmerkt. Dit wordt alsnog gecorrigeerd. De achterliggende berekeningen zijn nogmaals gecontroleerd, en deze fout heeft geen gevolgen gehad voor de conclusies in de verdere rapportage.	aangepast zodat relevante kostenposten opgeteld leiden tot een juist totaalbedrag
	2. Dat de kosten in de overzichten in bijlage 2 laag lijken te zijn ingeschat en naar mening van de indiener hoger uit zullen vallen.	De kosten die zijn gehanteerd bij het opstellen van de factsheet eindgebruikers kosten zijn opgesteld door onderzoeks- en adviesbureau CE Delft op basis van verschillende bronnen. Voor isolatiekosten is gebruik gemaakt van een studie van adviesbureau Merosch, die deze kosten gebaseerd heeft op markttarieven. Voor de onderbouwing van de kosten van de warmtetechnieken zelf kunt u kijken op www.warmtetechnieken.nl. Alle kosten zijn gemiddelden in de markt en daarmee kan het zo zijn dat een bewoner inderdaad hogere tarieven terugvindt op zijn of haar offertes. Aanvullend wordt gesteld dat de warmtevisie richtinggevend is en de kansrijke warmte technieken per warmtebuurt in beeld brengt. Bij de voorbereiding van wijkuitvoeringsplannen gaan we nader in op de specifieke kosten voor woningen en gebouwen in de relevante warmtebuurten.	Nee
c	De indiener stelt dat:		
	1. Aan de hand van een aantal voorbeelden stelt de indiener dat de kosten van de transitie 'financieel niet haalbaar zijn.	De indiener maakt zich zorgen over de financiële gevolgen van de warmtetransitie voor de indiener. Het college wijst de indiener erop dat het belang hecht aan een zo betaalbaar mogelijke transitie voor haar inwoners en bedrijven en onderzoekt op welke wijze de transitie zo betaalbaar mogelijk kan worden gerealiseerd. Uit het participatietraject kwam betaalbaarheid als voornaamste aandachtspunt vanuit de samenleving naar voren. Betaalbaarheid is daarom een belangrijk uitgangspunt	Nee

		waarop de voorstellen die in de warmtevisie Aalsmeer gedaan worden zijn gebaseerd. Ook bij de voorbereiding van zogenaamde wijkuitvoeringsplannen is betaalbaarheid een belangrijke randvoorwaarde. Indien alternatieven voor aardgas niet betaalbaar zijn, zullen gebouweigenaren niet vrijwillig overschakelen op alternatieven.	
	2. De indiener het niet eens is met de voornemens van het aardgas af te moeten terwijl de 'rest van de wereld aan het aardgas gaat', dat de invloed van Nederland en de inspanningen van Nederland om van het aardgas af te gaan op mondiale schaal geen verschil zullen maken en speekt de verwachting uit dat het 'ons land financieel geheel zal slopen'.	De indiener vraagt zich af waarom Nederland van het aardgas af moet terwijl er veel landen zijn die juist overschakelen op aardgas. Het college wijst de indiener erop dat veel landen inzetten op aardgas als transitiebrandstof om vervuilender fossiele energiebronnen zoals steen- en bruinkool kool tijdelijk te vervangen. Op de langere termijn moeten deze landen alsnog overschakelen naar een volledig aardgasvrije energievoorziening (eindbeeld 2050). De Rijksoverheid wil dat er in 2050 geen aardgas meer wordt gebruikt. De helft van de CO2-uitstoot van de gebouwde omgeving wordt veroorzaakt door gebruik van aardgas. Hierdoor is een transitie naar aardgasvrij noodzakelijk. Via het klimaatakkoord hebben alle Nederlandse gemeenten de opdracht gekregen om te werken aan een aardgasvrije gebouwde omgeving, ook Aalsmeer. Het college wijst de indiener ook op de noodzaak om op lokaal (én nationaal) niveau verantwoordelijkheid en maatregelen te nemen die verdere opwarming van de aarde tegengaan. Daarnaast hebben recente prijsstijgingen van aardgas en elektriciteit ook laten zien dat een betaalbare energievoorziening minder vanzelfsprekend is geworden. De prijsstijgingen hebben directe gevolgen voor de koopkracht van inwoners en de concurrentiepositie van (vooral energie-intensieve) bedrijven. Door te werken aan een aardgasvrije warmtevoorziening zal de afhankelijkheid van de prijsontwikkeling van aardgas verminderen. Het college is het niet eens met de indiener dat het land financieel gesloopt wordt door de warmtetransitie. Het college wijst erop dat maatregelen tegen klimaatverandering juist nodig	Nee

		zijn, ook voor de toekomst van Nederland.	
d	De indiener pleit ervoor:		
	1. eerst nieuwe energiebronnen te ontwikkelen alvorens ze in te voeren	Het college wijst de indiener erop dat gemeente Aalsmeer de komende periode werkt aan het onderzoeken van de potentie van duurzame collectieve warmtebronnen voor (onder andere) de gebouwde omgeving in Aalsmeer. En indien de beschikbaarheid en betaalbaarheid voor woningeigenaren van duurzame gassen (zoals groengas en waterstofgas) op termijn verbetert, dan worden deze mogelijkheden meegenomen in een latere versie van de warmtevisie. Het college gaat er vooralsnog van uit dat andere sectoren deze energievormen harder nodig hebben in de ook daar noodzakelijke energietransitie.	Nee
	2. om voorlopig van aardgas gebruik te kunnen blijven maken.	Het college kan de indiener hierop geruststellen. Deze warmtevisie wil inwoners in staat stellen een geleidelijke overgang naar aardgasvrij mogelijk te maken en dwingt niemand om iets te doen. Ook zijn in de warmtevisie geen data genoemd waarop aardgas in de Aalsmeerse warmtebuurten niet langer beschikbaar zal zijn.	Nee
4	D21-340367		
a	De indiener wijst op:		
	1. het belang dat het overschakelen naar aardgasvrij tegen zo laag mogelijke (minimale) kosten voor inwoners plaats moet vinden en dat levering van warmte bij ‘aanvang en verdere toekomst’ zo concurrerend mogelijk moet gebeuren.	Het college bedankt de indiener voor de zienswijze. Het college heeft begrip voor de zorgen van de indiener en geeft de indiener graag mee dat het college belang hecht aan een warmtetransitie tegen zo laag mogelijke kosten voor haar inwoners en bedrijven. Dit is ook een duidelijke uitkomst van de participatie en daarom als belangrijk uitgangspunt opgenomen in de warmtevisie. Bij plantonwikkeling rondom collectieve warmtenetten kunnen gemeenten op verschillende manieren invloed uitoefenen op de betaalbaarheid van de transitie voor eindgebruikers. Op dit moment is het te vroeg om aan te kunnen geven hoe de	Nee

		gemeente wil sturen op kosten en of tegen welke kosten overgeschakeld kan worden op collectieve warmtenetten of wat de prijsontwikkeling voor gebruikers over de tijd zal kunnen zijn. Gemeente Aalsmeer onderzoekt welke warmtebronnen kansrijk kunnen zijn voor Aalsmeer en daarnaast hoe de transitie zo betaalbaar mogelijk kan worden uitgevoerd en op welke wijze(n) de gemeente wil sturen op de kosten. Voor de ontwikkeling van de zogenaamde Wijkuitvoeringsplannen is duidelijkheid over de kosten van de transitie noodzakelijk en deze dient dan ook transparant tot stand gekomen te zijn.	
	2. De indiener woont in een warmtebuurt waar een midden temperatuur warmtenet mogelijk een kansrijke warmtetechniek kan zijn. De algemeen bekende kritiek, zoals van vereniging Eigen Huis, aangaande 'de prijsstelling' van collectieve warmte, namelijk dat de prijs van warmte gekoppeld is aan de gasprijs. Waardoor bij stijgende gasprijzen de warmteprijs ook stijgt.	De indiener wijst in de zienswijze op de wettelijke spelregels voor tarifering van collectieve warmtelevering (o.a. het Niet Meer Dan Anders Principe). Deze spelregels zijn de Warmtewet vastgelegd. De Warmtewet wordt binnen afzienbare tijd vervangen door de Wet collectieve warmtevoorziening (WCW). De nieuwe wet is bedoeld om de groei en verduurzaming van warmtenetten beter te ondersteunen en introduceert onder andere een nieuwe tariefstructuur. Wanneer deze nieuwe wet van kracht wordt is nog niet bekend. Gemeente Aalsmeer wil zoveel mogelijk anticiperen op deze wet.	Nee
	3. 'het vast komen te zitten' aan één warmteleverancier. Beide aspecten leiden volgens de indiener tot onredelijk hoge prijzen onder andere als gevolg van het ontbreken van concurrentie.	De indiener wijst ook op het belang van (het ontstaan van meer) concurrentie in de warmteketen om de kosten van warmtelevering laag te kunnen houden. Ook hierin biedt de Wet Collectieve Warmtelevering mogelijkheden waarvan het college zal onderzoeken op welke wijze belangen én voorkomen van risico's voor inwoners en gemeente het best gediend zijn.	Nee
5.	D21-340370		
a	De indiener ervaart de concept Warmtevisie als een mooie eerste aanzet om te komen tot een transitie naar verwarmen zonder aardgas en geeft daarvoor complimenten.	Het college bedankt de indiener voor de zienswijze en de complimenten	Nee

b	De indiener vindt dat een woonlasten neutrale warmtetransitie een valse belofte is, en refereert daarbij aan de recente prijsstijging van aardgas (8x duurder) in relatie tot mogelijke verhoging van de belasting op fossiele energie.	Het college deelt de mening van de indiener dat een woonlasten neutrale volledige warmtetransitie waar wij in de warmtetransitie ook op sturen, in veel gevallen nog niet realistisch is. Veel eerste stappen op weg naar aardgasvrij zijn al wel financieel rendabel. En in een aantal gevallen is een volledige warmtetransitie ook al wel financieel rendabel (Recent onderzoek wees dit uit. Klik hier voor het rapport). Het college stuurt op een transitie tegen zo laag mogelijke kosten en bij de voorbereiding van wijkuitvoeringsplannen zullen de kosten voor inwoners in die warmtebuurten concreet gemaakt worden. Hierbij betrekken we ook de dan beschikbare subsidies en financieringsmogelijkheden. Het college wijst er op dat er verschillen in kosten en baten zullen zijn tussen gebouweigenaren en bewoners omdat de energetische kwaliteit en de mogelijkheden voor aanpassing van gebouw tot gebouw verschillen.	Nee
c	De indiener wijst op het belang van de beschikbaarheid van energie omdat het ontbreken van energie en de gevolgen en kosten daarvan voor de samenleving veel groter zijn dan dat er voor energie betaald wordt. Daarbij wijst de indiener ook op de kosten en gevolgen van klimaatopwarming zoals overstromingen.	Het college deelt de mening van de indiener dat het belangrijk is om te werken aan de beschikbaarheid van duurzame energiebronnen omdat de gevolgen van het ontbreken van (voldoende) energie in de toekomst en de kosten en gevolgen daarvan voor de samenleving groot zullen zijn.	Nee
6	D21-340379		
a	De indiener begrijpt dat de route naar een aardgasvrije gemeente een opdracht is vanuit het Rijk en speekt een gebrek aan vertrouwen uit in het Rijk aangaande uitvoerbare besluitvorming.	Het college bedankt de indiener voor de zienswijze en wijst de indiener erop dat het op termijn aardgasvrij worden van Aalsmeer, buiten dat het een opdracht vanuit het Rijk is, ook een lokale en door de gemeenteraad vastgestelde ambitie is om in 2040 geen fossiele energie meer te gebruiken. Het college is dan ook van mening dat het nodig is om lokaal verantwoordelijkheid te nemen om verdere	Nee

		opwarming van de aarde zoveel mogelijk te voorkomen, en dat het aardgasvrij worden van de gebouwde omgeving in Aalsmeer daarbij noodzakelijk is.	
b	De indiener stelt dat:		
	1. De indiener stelt dat Nederland niet van het aardgas af hoeft omdat er in Nederland een voldoende grote voorraad van aardgas aanwezig is. De gaswinning is gestopt omdat de 'de Nederlandse regering' en de NAM gefaald hebben bij de 'wederopbouw' van woningen in Groningen. Waardoor de gaswinning onnodig is gestopt, terwijl er nog jaren gebruik van gemaakt had kunnen worden.	Het college wijst de indiener erop dat, ondanks de zienswijze van de indiener aangaande Groningsgas, het nodig is om te stoppen met het gebruik van fossiele energiebronnen omdat deze CO2 uitstoten en daarmee leiden tot verdere opwarming van de aarde waarvan de gevolgen veel verregaander zijn dan de gevolgen van het overschakelen op duurzame energiebronnen.	Nee
	2. De indiener stelt ook dat de meeste huizen niet geschikt zijn voor verwarmen zonder aardgas en dat er geen bruikbare alternatieven voorhanden zijn. Ook de warmtevisie van Aalsmeer geeft geen bruikbare en uitvoerbare alternatieven voor het stoppen met aardgas.	Het college is het niet eens met de indiener dat 'de meeste huizen' niet geschikt zijn om te verwarmen zonder aardgas, en dat de warmtevisie Aalsmeer geen bruikbare en of uitvoerbare alternatieven voor aardgas zou voorstellen. Het college constateert dat er grote verschillen zijn tussen woningen en gebouwen op gebied van energetische kwaliteit en mogelijkheden tot overschakelen naar een aardgasloze warmtevoorziening en dat de warmtevisie daar juist rekening mee houdt. Bij de verdere beleidsontwikkeling blijft dit een belangrijk aandachtspunt.	Nee
	3. De indiener stelt dat de warmtevisie mooi in elkaar is gezet, maar dat het onuitvoerbaar is en uitvoering leidt tot 'enorme onkosten'. Daarom is de indiener het niet eens met de warmtevisie Aalsmeer.	Het college begrijpt de zorgen van de indiener over de kosten die de warmtetransitie met zich mee brengt. Deze zorgen spelen breder in de Aalsmeerse samenleving. Daarom is betaalbaarheid een belangrijk uitgangspunt waarop de keuzes die in de warmtevisie worden voorgesteld zijn gebaseerd. Het college verwijst hierbij ook naar het antwoord bij zienswijze 3.c.1.	Nee

Nota van Wijziging

1. Ambtelijke wijzigingen

   - Bijlage 1, Feitennotitie TVW Aalsmeer is definitief opgemaakt. Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd.

2. Wijziging wethouder

   - Een voorwoord is aan de concept warmtevisie toegevoegd

3. Wijzigingen naar aanleiding van de ingediende zienswijzen

   - Bijlage 2, Factsheet Eindgebruikerskosten voorbeeld woningen Aalsmeer is aangepast zodat relevante kostenposten opgeteld leiden tot een juist totaalbedrag.